

KUPAX0196XQL

KRAJSKÝ ÚŘAD
Pardubického kraje
odbor životního prostředí a zemědělství

Značka žadatele: PM-16716/2024/2222
Spisová značka: KUPA-8837/2024 OŽPZ OOP
Č. j.: KUPA-8837/2024-5
Telefon: 466 026 111
E-mail: posta@pardubickykraj.cz
Vyhotoveno: v Pardubicích dne 16. 5. 2024

R O Z H O D N U T Í

Krajský úřad Pardubického kraje jako věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody (dále též „krajský úřad“) dle § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále též „zákon o ochraně přírody“), a dle § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění, rozhodl tak, že výjimku dle § 56 odst. 1 a 2 písm. b) a c) zákona o ochraně přírody ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů, konkrétně ze zákazů rušit, chytat a přenášet jedince druhu střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*) v počtech desítek jedinců, a dále ze zákazů poškozovat a ničit stanoviště (biotop) tohoto druhu, a to z důvodu zamýšlené realizace akce s názvem „Třebůvka, Linhartice – optimalizace koryta toku (horní úsek)“, podniku Povodí Moravy, s. p., IČ 70890013, se sídlem Dřevařská 932/11, 602 00 Brno,

POVOLUJE.

Záměr musí být realizován v rozsahu vyplývajícím z předložené projektové dokumentace (stupeň DSP) k dané stavbě (zpracovala společnost GEOTest, a. s., z. č. 177251), a to včetně všech doplnění vyplývajících z biologického průzkumu. Pro činnosti případně prováděné nad rámec uvedené dokumentace není výjimka povolena.

Pro zajištění minimalizace negativních dopadů a pro zajištění podmínek přežití populace uvedeného druhu stanovuje orgán ochrany přírody v souladu s ustanovením § 56 odst. 3 zákona o ochraně přírody tyto podmínky a provedení následujících opatření:

1. V průběhu realizační fáze záměru musí na stavbu dohlížet biologický dozor, tj. odborně způsobilá osoba předem odsouhlasená krajským úřadem, která bude provádět zejména monitoring možného výskytu zvláště chráněných druhů v prostoru stavby a v případě jejich zjištění bude bezprostředně o této skutečnosti informovat krajský úřad. Biologický dozor musí dále dohlížet nad tím, jak jsou při realizaci záměru realizována opatření k minimalizování negativního dopadu na střevli potoční, navržená v projektové dokumentaci. Biologický dozor dále musí ve spolupráci se správcem toku, realizační firmou a krajským úřadem navrhovat dle vzniklé situace biologické optimalizační změny a doplňky záměru nevyžadující změny v projektu a nová správní řízení.
2. Nánosy určené k odtěžení nelze odtěžit beze zbytku, ale pouze na úroveň běžné hladiny vody.
3. Přímé zásahy do vodní části koryta Třebůvky musí být vyloučeny v době rozmnožování a vývoje raných stádií střevlí, tedy v období od 15. 3. do 15. 6. kalendářního roku.
4. V břehovém opevnění pod běžnou hladinou vody musí být ponechány mezery o min. šířce 5 cm, které budou sloužit vodním živočichům (zejména rybám) jako úkryty.

Výjimka povolená tímto rozhodnutím se vztahuje rovněž na dodavatele prací, kteří musí být před realizací záměru držitelem výjimky prokazatelným způsobem poučeni (například zápisem do stavebního deníku) o všech podmínkách tohoto rozhodnutí.

Výjimka povolená tímto rozhodnutím je platná ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí do doby kolaudace stavby, nejpozději však do 31. 12. 2028.

Druh střevele potoční není předmětem ochrany dle práva Evropského společenství.

Účastníkem řízení dle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále též „správní řád“), je: podnik Povodí Moravy, s. p., IČ 70890013, se sídlem Dřevařská 932/11, 602 00 Brno.

ODŮVODNĚNÍ:

Dne 8. 4. 2024 obdržel krajský úřad žádost podniku Povodí Moravy, s. p., o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek střevele potoční. Jedná se o druh, který byl dle Přílohy č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody, v platném znění, zařazen do kategorie ohrožených druhů.

Předmětem záměru má být realizace dvou stavebních objektů. Prvním je SO 01 (Úprava toku), v rámci kterého má dojít k úpravám toku Třebůvky v k. ú. Linhartice a Moravská Třebová mezi spádovým stupněm v ř. km 35,396 a jezem Hedva v ř. km 36,212. Délka řešeného úseku činí 816 m. V zájmovém úseku je koryto toku tvořeno lichoběžníkovým profilem. V rámci projekčních prací byl proveden návrh takových opatření, která zamezí trvalému zanášení toku a zajistí převedení malých průtoků. Byly navrženy změny původního profilu koryta toku, včetně nové kynety tak, aby byl profil lépe udržovatelný, a přitom se blížil přírodnímu stavu. V korytě toku má být proveden dvojité lichoběžníkový profil. Nově navržená berma je navržena tak, aby byla pochůzná, případně pojízdná pro lehkou techniku, a aby se koryto toku dalo dobře udržovat – bylo možno provádět pravidelný pokos trávy a odstraňovat případné náletové křoviny a dřeviny. Kameny mají být skládané s mírnými mezerami, aby došlo k vytvoření úkrytů pro živočichy.

Druhým stavebním objektem je SO 02 (Oprava opěrné zdi). Opěrná zeď má být v celé délce očištěna tlakovou vodou. V km 35,960 a 35,970 je ze zdi vypadlá velká část zdiva a v těchto místech se vytvořily kaverny o rozměru 1,5 x 1,3 x 0,8 m (km 35,970) a 1,25 x 1,0 x 0,8 m (km 35,960). Staré zdivo na okrajích kaverny má být napřed odstraněno a očištěno. Následně mají být v těchto místech kaverny doplněny novým výplňovým zdivem a obkladovým zdivem v tloušťce 0,35 m.

Krajský úřad pro daný záměr povolil výjimku již v roce 2018, a to rozhodnutím č. j. 36285/2018/OŽPZ/Si ze dne 17. 5. 2018. Platnost zmíněného rozhodnutí vypršela ke dni 31. 12. 2022, přičemž záměr nebyl realizován, nicméně Povodí Moravy, s. p., má stále v úmyslu předložený projekt realizovat. Z uvedeného důvodu Povodí Moravy, s. p., požádalo znovu o povolení výjimky.

Krajský úřad opatřením č. j. KUPA-8837/2024-4 ze dne 15. 4. 2024 oznámil zahájení řízení účastníkům tohoto řízení a zároveň tímto opatřením informoval spolky o možnosti oznámit účast v daném řízení. Žádný ze spolků neoznámil v řízení svoji účast. Krajský úřad uvedeným opatřením rovněž seznámil účastníky řízení s podklady rozhodnutí, s možností se k těmto podkladům vyjádřit a zároveň je seznámil s návrhem podmínek, které hodlal stanovit v rozhodnutí ve věci. Účastníci řízení nenavrhli během řízení žádné nové důkazy, nevyjádřili se k projednávané věci, k návrhu podmínek rozhodnutí ani neučinili žádné jiné návrhy, a proto krajský úřad přistoupil následně k vydání rozhodnutí. Krajský úřad na základě provedeného řízení a dostupných podkladů rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Podkladem rozhodnutí byly žádost ze dne 8. 4. 2024 včetně přiložené kompletní projektové dokumentace (zpracovala společnost GEOtest, a. s.), biologické posouzení záměru

(zpracoval RNDr. Lukáš Merta, Ph.D.) z roku 2018 a aktualizace biologického posouzení (zpracoval RNDr. Lukáš Merta, Ph.D.) z roku 2024.

Krajský úřad má za to, že v případě předloženého záměru **bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí a ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena**, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu zákona. Nejbližší evropsky významnou lokalitou k zamýšlenému záměru je lokalita Bohdalov. Ta se nachází přibližně 5,5 km jihozápadně od místa realizace předmětného záměru. Nejbližší se nacházející ptačí oblastí je oblast Litovelské Pomoraví vzdálená přibližně 20 km od místa záměru. Uvedené vzdálenosti jsou s ohledem na charakter záměru dostatečné pro to, aby nedošlo k ohrožení předmětů ochrany zmíněných lokalit soustavy Natura 2000.

Zvláště chránění živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Dle ustanovení § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů.

Výjimku ze základních podmínek ochrany lze dle ustanovení § 56 zákona o ochraně přírody udělit mimo jiné v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody a u zvláště chráněných druhů, které jsou navíc předmětem ochrany podle práva Evropského společenství, jen pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 zákona o ochraně přírody, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a pokud povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu z hlediska ochrany.

Druh střevle potoční není předmětem ochrany dle práva Evropského společenství (viz výrok rozhodnutí).

Zájem ochrany přírody krajský úřad shledává v ochraně předmětného druhu, jenž byl dle vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody, v platném znění, zařazen mezi zvláště chráněné druhy. Krajský úřad dále shledává zájem ochrany přírody v ochraně stanovišť (biotopů) tohoto druhu. Dle ustanovení § 16 odst. 1 vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody, je základem ochrany zvláště chráněných druhů komplexní ochrana jejich stanovišť. Ochrana přírody je dle ustanovení § 58 odst. 1 zákona o ochraně přírody veřejným zájmem a každý je povinen při užívání přírody a krajiny strpět omezení vyplývající z tohoto zákona.

Střevle potoční se vyskytuje na velké části našeho území v čistých vodách od pstruhových potoků, kde je nejhojnější, až po velké čisté řeky. Může obývat i stojaté vody. Její hojný výskyt je vždy známkou dosti vysokého stupně čistoty vody. Většinu roku se střevle zdržují v hejnech obývajících tišiny a tůňky stranou od hlavního proudu. V nebezpečí se snaží ukrýt pod břehem nebo mezi kameny. Jejich potravu tvoří larvy vodního hmyzu, náletový hmyz, řasy, detrit a případně semena. Tření probíhá podle nadmořské výšky lokality (která má vliv na teplotu vody) od dubna do července. Zájmový úsek Třebůvky obývá dle zpracovatele biologického hodnocení poměrně silná populace střevlí, včetně tohoročního plůdku. Střevle zde nachází poměrně vhodné existenční podmínky díky uspokojivé (nikoliv optimální) kvalitě vody a nízkému predačnímu tlaku ze strany dravých druhů ryb. Střevle jsou přítomny po celém zájmovém úseku toku (a také dále po proudu vody). Pro výskyt střevlí je přirozená členitost koryta včetně zastoupení hlubších partií vody důležitá. Hlubší tůňové profily hrají zásadní roli pro přežívání ryb v době nízkých průtoků a vysokých teplot vody a také např. v době zimování ryb. Proto je dle zpracovatele biologického posouzení důležité, aby provedenou optimalizací koryta nedošlo k výraznějšímu snížení členitosti koryta a vymělnění vody. Jelikož plánovaný záměr na optimalizaci koryta Třebůvky bude mít plošný charakter, lze dle jeho názoru dopad záměru označit za významný.

Zájmový úsek toku protéká téměř v celém vymezeném úseku více či méně souvisle zastavěným územím, čemuž také odpovídá charakter koryta toku. Koryto toku v řešeném úseku bylo výrazně upraveno narovnáním, zkapacitněním a opevněním břehů. Koryto má na většině míst více či méně pravidelný lichoběžníkový tvar. Díky nízkým průtokům a lichoběžníkovému tvaru je koryto zaneseno sedimenty.

Řešený úsek toku není možné za stávající situace udržovat, koryto je proto zanesené a zarostlé náletovými křovinami, což výrazně snižuje jeho kapacitu a stabilitu. V konkávních březích dochází k výraznému vymílání břehů (místy majitelé přilehlých nemovitostí vybudovali provizorní opevnění). Tyto břehy je nutné stabilizovat a eliminovat tak riziko sesuvu.

V rámci optimalizace koryta toku jsou navržena taková opatření, která zamezí trvalému zanášení toku, dojde ke zvýšení stability břehů a zkapacitnění koryta. K návrhu optimalizace bylo přistupováno tak, aby se co nejvíce blížil k přírodnímu stavu a zároveň stabilizoval koryto toku a zvýšil ochranu intravilánu obce.

Provedená opatření lze dle žadatelem předložené projektové dokumentace považovat za protipovodňovou ochranu zastavěného území. Provedení výše popsaných opatření má být preventivním zásahem k předcházení vzniku závažných škod na různých typech majetků. Dle předložené dokumentace se jedná o záměr situovaný do upravené části vodního toku (evidovaného vodního díla), kterou je povinen správce vodního toku v souladu se zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění (dále též „zákon o vodách“), řádně udržovat. Dle ustanovení § 83 písm. m) zákona o vodách je správce toku povinen odstraňovat povodňové škody na korytech vodních toků, zejména zabezpečovat kritická místa pro případ povodně a obnovovat průtočný profil koryta vodních toků. Předmětná část toku se nachází v zastavěném území obce v těsné blízkosti trvale osídlených nemovitostí. Povinnost zajistit řádné fungování vodního díla vyplývá rovněž z ustanovení § 59 odst. 1 písm. b) a j) zákona o vodách. Dle uvedených ustanovení zákona je vlastník vodního díla povinen dodržovat podmínky a povinnosti, tj. udržovat vodní dílo v řádném stavu tak, aby nedocházelo k ohrožování bezpečnosti osob, majetku a jiných chráněných zájmů. Ve výše uvedeném (v naplňování zmíněných ustanovení vodního zákona) shledává žadatel jiný **veřejný zájem, kterým je zejména předcházení škodám na majetku ve správě Povodí Moravy, s. p., ale i na jiných majetcích, především na nemovitostech přiléhajících k vodnímu toku (dílu).**

Krajský úřad se ztotožňuje s názorem žadatele. Jak vyplývá z ustanovení § 56 odst. 2 zákona o ochraně přírody, tak i z § 59 odst. 1 zákona o vodách, lze v zajištění plné funkčnosti vodního díla shledat zcela jednoznačně veřejný zájem, kterým **je v daném případě především zájem na prevenci vzniku závažných škod na různých typech majetků**, ale do jisté míry i zájem **veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví**, k jejichž ohrožením by mohlo dojít v případě destrukce stávající úpravy vodního toku.

Krajský úřad v daném případě dospěl k závěru, že **jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody**. Dle krajského úřadu existuje pro toto tvrzení hned několik důvodů.

Prvním důvodem je fakt, že předmětný záměr je situován do zastavěné části obce, kde musí být na rozdíl od volné krajiny prioritou zajištění bezproblémového převedení průtoků přes toto území, a to i zvýšených. Neprovedením daného záměru by pravděpodobně došlo k dalšímu zhoršení hydrologické situace v daném úseku, což by mohlo v krajním případě vést k vyběžení vodního toku mimo koryto, což by následně vedlo k ohrožení okolních nemovitostí. Vyběžení vodního toku v daném místě by tudíž vedlo k řádově větším škodám na majetku, než jak by tomu bylo mimo zastavěné území, což obdobně platí i o míře ohrožení bezpečnosti a zdraví osob.

Projektová dokumentace stavby byla zpracovávána v souběhu s biologickým posouzením. Jednotlivé technické detaily úprav byly diskutovány mezi projektantem a biologem za účelem nalezení řešení přijatelných jak z pohledu provozního, tak i biologického. Původní úprava koryta, jak byla navržena v projektové dokumentaci, sledovala zejména jeden praktický účel - snadnější údržbu břehů (berem) koryta a eliminaci spontánního ukládání nánosů v nejhlubší části koryta. Navržené řešení však významně opomíjelo bio-

logickou funkci toku a postrádalo revitalizační rozměr. Proto byla zpracovatelem biologického posouzení navržena řada změn, jež měly za cíl snížit negativní dopad úprav koryta na celý ekosystém toku. Tyto změny (návrhy zpracovatele hodnocení) byly následně zpracovány do projektové dokumentace, což bylo dalším důvodem, pro který v daném případě převážil jiný veřejný zájem nad zájmem ochrany přírody, který byl při projektové přípravě akce rovněž brán v potaz. Na základě výše uvedených doporučení byla dopracována projektová dokumentace. Její výsledná podoba již tedy reflektuje připomínky zpracovatele biologického posouzení.

Kyneta je nově navržena jako vinutá (nikoliv v přímé trati), s předpokladem dalšího morfologického dotváření. Její šíře není jednotná, ale proměnlivá v širokém rozmezí 1,0 - 2,5 m. Kameny v březích kynety nebudou klínovány, ale naopak pokládány tak, aby vytvářely úkryty pro ryby. Návrhový průtok kynety byl dle návrhu zpracovatele posouzení snížen z příliš kapacitní hodnoty Q_{30d} na průtok Q_{120d} . Tímto opatřením se zlepší hloubkové poměry v kynetě, zejména za nízkých průtoků. Hloubka kynety bude činit max. 40 cm. Dále byl výrazně snížen počet výztužných kamenných pásů. Pásky budou vytvářeny v rozestupech každých 50 - 60 m (nikoliv původně navržených 25 m). Pod vybranými pásky budou vytvořeny stabilizované tůně s hloubkou min. 30 cm. Z původního návrhu bylo rovněž vypuštěno použití geotextilií pod šterkové vrstvy. Úpravou projektové dokumentace tedy došlo ke zmírnění dopadů úprav na biologickou a ekologickou kvalitu toku a posílení revitalizačního aspektu záměru.

Dle aktualizovaného biologického průzkumu jsou střežle přítomny po celém zájmovém úseku toku (a také dále po proudu vody). Pro výskyt střežlí je přirozená členitost koryta včetně zastoupení hlubších partií vody důležitá. Hlubší tůňové profily hrají zásadní roli pro přežívání ryb v době nízkých průtoků a vysokých teplot vody a také např. v době zimování ryb. Odtěžením nánosů z koryta Třebůvky dočasně dojde ke snížení členitosti koryta, časem však dojde k jejich opětovnému vytvoření (nanesení) podle daných morfologických podmínek. Podstatné v tomto případě dle zpracovatele posouzení je, že i po provedených zásazích zůstanou zachovány morfologické podmínky pro existenci relativně členitého koryta s přítomností úkrytů.

K podmínkám uvedeným ve výroku rozhodnutí:

Všechny podmínky uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí vycházejí z výše uvedeného biologického posouzení záměru a aktualizace tohoto posouzení. Všichni účastníci byli opatřením krajského úřadu č. j. KUPA-8837/2024-4 ze dne 15. 4. 2024 seznámeni s návrhem podmínek a žádný z nich neuplatnil k tomuto návrhu své připomínky.

K návrhu podmínek krajský úřad dodává, že většina opatření navržených ke zmírnění negativních dopadů záměru a posílení revitalizačního aspektu stavby byla zohledněna již v aktualizaci projektové dokumentace. Do podmínek rozhodnutí byly tedy promítnuty pouze ty návrhy uvedené v předloženém biologickém posouzení záměru, jež nemohly být v projektové dokumentaci stavby reflektovány.

V době vlastního provedení stavby musí na stavbu dohlížet biologický dozor, tj. odborně způsobilá osoba navržená investorem a odsouhlasená krajským úřadem. Úkolem biologického dozoru bude zejména provádět mapování možného výskytu zvláště chráněných druhů v prostoru stavby a v jeho bezprostředním okolí a v případě jejich zjištění bude jeho povinností bezprostředně o této skutečnosti informovat krajský úřad. Dále musí biologický dozor dohlížet na to, jak jsou realizována opatření k minimalizování negativního dopadu na předmětný druh, navržená v projektové dokumentaci. Biologický dozor dále musí ve spolupráci se správcem toku, prováděcí firmou a krajským úřadem navrhopvat dle vzniklé situace biologické optimalizační změny a doplňky záměru nevyžadující změny projektové dokumentace.

Nánosy určené k odtěžení nelze odtěžit beze zbytku, ale pouze na úroveň běžné hladiny vody. Jedině tak lze zachovat *stávající* členitost koryta (která je již dnes silně potlačena) a zároveň se zabránit vzniku příliš mělkých úseků s vodou náchylnou k přehřívání.

Přímé zásahy do vodní části koryta Třebůvky musí být vyloučeny v době rozmnožování a vývoje raných stádií střevlí, tedy v období od 15. 3. do 15. 6. kalendářního roku. Tímto opatřením se předejde přímému ohrožení vývojových stádií v období, kdy jsou nejcitlivější na vnější vlivy.

Z důvodu vytvoření nových úkrytových možností před predátory, za povodňových průtoků atd., musí být v budovaném břehovém opevnění (v části, která je za běžných průtoků pod úrovní vodní hladiny) ponechány dostatečně velké mezery. Zpracovatel aktualizace biologického hodnocení navrhuje ponechání mezer o šířce alespoň 5 cm.

Jelikož byly splněny všechny zákonem určené předpoklady, za kterých může orgán ochrany přírody výjimku dle § 56 zákona o ochraně přírody povolit, krajský úřad požadovanou výjimku podniku Povodí Moravy, s. p., za stanovených podmínek povolil.

Účastníky řízení dle § 27 správního řádu jsou podnik Povodí Moravy, s. p., obec Linhartice a město Moravská Třebová.

POUČENÍ:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat, v souladu s ustanovením § 81, § 82 a § 83 správního řádu do 15 dnů od jeho doručení, odvolání k Ministerstvu životního prostředí, prostřednictvím Krajského úřadu Pardubického kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA

Ing. Martin Vlasák
vedoucí odboru

ROZDĚLOVNÍK:

Účastníci řízení nebo zmocněnci:

- Povodí Moravy s. p. (DS)
- obec Linhartice (DS)
- město Moravská Třebová (DS)

Na vědomí:

- Městský úřad Moravská Třebová, orgán ochrany přírody (DS)
- Městský úřad Moravská Třebová, vodoprávní úřad (DS)
- Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát HK, oddělení ochrany přírody (DS)